

Den næste sag på dagsordenen var:

**4) Første behandling af lovforslag nr. L 17:
Forslag til lov om bevissikring ved krænkelse
af immaterialrettigheder m.v.**
Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 4/10 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sandy Brinck (S):

I et videnssamfund er det af stor betydning, at vi sikrer beskyttelsen af åndens arbejde, de immaterielle rettigheder. Dette lovforslag imødegår de nye udfordringer, den teknologiske udvikling stiller os over for i den henseende.

Internettet er en markedsplads, hvor ulovlige kopier af musik, software og multimedieprodukter dels handles, dels gratis downloades. Samtidig kan vi alle i dag med en simpel brænder reproducere cd'er og cd-rom uden noget nævneværdigt tab i kvaliteten, hvilket i helt uhørt grad bruges kommercielt.

Det kedelige tegn på, at danskerne har taget den nye teknologi til sig, viser sig i de skøn, der anslår, at knap en tredjedel af edb-programmer anvendt kommercielt er piratkopier, mens mere end halvdelen af edb-programmer i private hjem skønnes at være ulovlige kopier, og med hensyn til alle multimedieprodukter er det hele to tredjedele.

Det er blevet nemmere at krænke de immaterielle rettigheder, og det er blevet sværere at føre bevis for disse krænkelse, da de med letthed og ikke mindst hurtigt kan slettes.

Lovforslagets formål er at skabe nogle bedre muligheder for at sikre beviserne for krænkelse og deres omfang og dermed også at give nogle mere reelle muligheder for at opgøre et eventuelt erstatningsansvar.

Problemet i dag er dels, at tvangsmæssig fremskaffelse af bevismaterialet i henhold til reglerne om fagedforbud ikke giver adgang til f.eks. bogføringsmateriale og lignende, som kan bevise krænkelsens omfang, dels at ransagning i henhold til de straffeprocessuelle regler kun er en mulighed i de meget grove sager, mens netop omfanget og dermed graden er det vanskeligt at bevise.

Det foreslås således, at fagedretten gives mulighed for uanmeldt og tvangsmæssigt at undersøge ikke alene lokaliteter, men også gen-

stande såsom computere og bogføringsmateriale.

Fordele herved er ikke alene en mulighed for at fastslå omfanget af krænkelsen, f.eks. antallet af ulovligt kopierede cd'er eller edb-programmer solgt, men også at afsøge piratkopieret software internt i en virksomhed, hvor antallet af licenser altså ikke stemmer overens med antallet af brugere.

Den udvidede mulighed for fagedretten gælder kun erhvervslokaler og dermed ikke private hjem, medmindre de benyttes erhvervsmæssigt. Ligeledes er det vigtigt at fastslå, at en sådan undersøgelse skal følges op af en retssag, og at denne skal anlægges inden 4 uger.

I den socialdemokratiske gruppe finder vi disse yderligere muligheder nødvendige for mere effektivt at kunne beskytte den kreative og intellektuelle udvikling og udbyttet heraf. Vidensøkonomien bliver i stigende grad velfærdsstatens grundlag, og vi må tilpasse vores lovgivning den teknologiske udvikling, der som alt andet kan anvendes både positivt og negativt.

Jeg skal således give lovforslaget vores fulde opbakning.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Den moderne teknologi har mange velsignelser, men den giver også mange problemer. Jeg skal ikke gentage, hvad den tidligere ordfører har sagt med hensyn til, hvilke problemer det giver med hensyn til muligheden for at beskytte en lang række immaterielle rettigheder. Den beskrivelse, som fru Sandy Brinck gav, kan jeg helt tilslutte mig.

Der, hvor Venstre ikke kan være med, er, når det drejer sig om de midler, som justitsministeren nu vil anvende, som det fremgår af dette lovforslag.

Vi er meget betænkelige ved den mangel på retssikkerhed, som fremgår af dette lovforslag. Det er ikke blot tvangsindgrebene, vi er betænkelige over for, det er også, hvilke personer der kan foretage tvangsindgrebene: Vi er yderst betænkelige ved, at der tilsyneladende ikke rigtig er nogen retsgarantier forbundet med disse undersøgelser, der skal finde sted.

Det kan ikke komme bag på ministeren; ministeren kender vores standpunkter, når det drejer sig om retssikkerhed, også i andre sager, der vedrører offentlige myndigheder mod den enkelte borger.

Lad os prøve at forestille os, at der var tale om en drabsmand. Så skal politiet gå til retten

og få en retskendelse, men det, der er den væsentlige forskel, og som sikrer fairplay i retsplejen, er, at så skal politiet formulere en sigtelse, de skal fortælle borgeren, at han ikke har pligt til at udtale sig. Hvorfor skal de det? Fordi den enkelte borger skal kunne værgе sig mod en kommende straffesag.

Disse retsgarantier foreligger ikke i disse sager, og vi kan se af høringssvarene, bl.a. fra Det Danske Center for Menneskerettigheder, at man jo ikke kan vide, om denne sag udvikler sig til en straffesag. Og så har der ikke været nogen muligheder for, at den pågældende overhovedet kan værgе sig.

Det er nogle meget indgående betæneligheder, vi har ved dette lovforslag. Vi synes, at de almindelige grundsætninger om fairplay i retsplejen er tilsidesat. Vi mener, at retssikkerheden skal prioriteres langt højere, for vi er jo, som jeg har sagt i indledningen, fuldkommen enige i målet.

Vi har med stor interesse læst Advokatrådets mindretalsudtalelse i betænkningen, og vi er fuldkommen enige i de betæneligheder, som her er fremlagt, og det er altså præcis disse retssikkerhedsmæssige betæneligheder, som vil give sig udtryk i de spørgsmål, vi vil stille i udvalget.

Jeg kan godt sige det klart: Skal vi være med til dette forslag, hvad vi håber bliver resultatet, skal retssikkerheden prioriteres langt højere.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Bare for at vi ikke går helt forbi hinanden, vil jeg sige til fru Birthe Rønn Hornbech om hele spørgsmålet omkring fogedretten: Fogedretten bliver jo central, fordi den netop har en mulighed for en hurtig indgriben, og hele forudsætningen for et fogedforbud, også som reglerne er i dag, er, at rettighedshaver ikke kan gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang. Så det er jo hele grundlaget for fogedretten.

Men jeg håber, at fru Birthe Rønn Hornbech kan bekræfte, at spørgsmålet om placeringen af det her, af myndighedskompetencen hos fogedretten, har hele udvalget været enige i – også Advokatrådet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg skal gerne gentage, at det her kan udvikle sig til en straffesag, og man bruger civilretsplejens regler. Man giver ikke de retsgarantier, som

er normale ved en straffesag, vel vidende at det her kan udvikle sig til en straffesag, og så har den pågældende ikke haft mulighed for at værgе sig.

Man giver i øvrigt en særstilling til nogle ganske bestemte rettighedshavere i civilretten, hvilket heller ikke er begrundet i lovforslaget.

Det er de ting, vi ønsker at diskutere. Ud over at vi er utilfredse med det konkrete i dette lovforslag, kan vi i øvrigt se det som et led i en glidebane, hvor retssikkerheden bliver stadig ringere og ringere, hvorimod regeringen med hensyn til drabsmænd og røvere og rockere og den slags bestandig ønsker større retssikkerhed. Tingene hænger overhovedet ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Blot en kommentar for at vi ikke skal fortsætte debatten på baggrund af en misforståelse, for det ville selvfølgelig være ærgerligt, når vi har lejlighed til her under førstebehandlingen at komme lidt mere grundigt ind i sagen, og også for at vi ikke efterlader offentligheden med den usikkerhed, som der her kan være skabt.

Jeg ville nemlig også erklære mig fuldstændig enig i fru Birthe Rønn Hornbechs udlægning af teksten, hvis lovforslaget var sådan, som fru Birthe Rønn Hornbech beskriver det, men sådan er det jo heller ikke.

Det er jo ikke sådan, at lovforslaget ikke omfatter de grundlæggende retssikkerhedsgarantier, der er i vores land i forhold til retten til ikke at udtale sig, retten til ikke at medvirke, altså alt det, som jo er bærende for, at man ikke må pålægges via myndigheder at inkriminere sig selv, lave selvinkriminering; det er lovforslaget naturligvis udstyret med, også retten til at få tilkaldt en advokat, når fogden møder op og ønsker at lave en bevissikring, og retten til erstatning, hvis det er sådan, at den, der påstås at krænke andres immaterielle rettigheder, påføres skader eller tort i forbindelse med fogedrettens indhentning af bevissikring.

Så med hensyn til alt det, som fru Birthe Rønn Hornbech bruger her som grundlag for at afvise forslaget, hvor Venstre i øvrigt er enig i målet, men uden selv at komme med bidrag til, hvad man så kunne gøre, vil jeg bare lige have rettet den misforståelse. Naturligvis bygger det på de her grundlæggende retsgarantier, og det vil være ærgerligt, hvis Venstres afvisning af lovforslaget alene bygger på den her misforståelse.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen jeg har også godt hørt i EU-debatten, at når befolkningen stemmer anderledes, end regeringen ønsker, er det, fordi de har misforstået noget.

Nej, vil jeg sige til ministeren, man er altså nødt til også i Socialdemokratiet at anerkende, at der altså er andre, der har en anden opfattelse; det er derfor, vi er valgt for et andet parti, og vi er lodret uenige med ministeren. Vi ønsker en højere grad af retssikkerhed, og det er ikke ministeren, der skal komme her, få dage efter at forslaget er fremsat, og sige, at vi skal komme med et alternativ. Det er ministeren, der skal overbevise et flertal i Folketinget om, at det lovforslag skal gennemføres i den form, det ligger, og det bliver ikke med os.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jamen jeg vil da bestemt ikke fratage fru Birthe Rønn Hornbech retten til at være uenig med mig eller med regeringen om lovforslaget, den ret skal fru Birthe Rønn Hornbech have.

Men det, jeg angriber, er, når fru Birthe Rønn Hornbech her i salen afviser lovforslaget på baggrund af påstande, som ikke er rigtige. Det giver mig selvfølgelig i et demokrati retten til at sige, at det ikke er rigtigt, det står der ikke i lovforslaget. Når der både her fra Folketingets talerstol og i offentligheden fremføres ting om lovforslaget, som ikke er rigtige, tilkommer det mig at sige, at det ikke er det, jeg foreslår. Lige så vel som det tilkommer fru Birthe Rønn Hornbech at komme med andre forslag eller erklære sig uenig. Men man kan ikke erklære sig uenig i noget, som jeg ikke har foreslået.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil så godt starte med lidt ros til justitsministeren, for her i sidste måned, i september, kom justitsministeren jo med et meget stort, fint katalog til, hvordan man skulle lave bedre love. Det er underskrevet af justitsministeren selv i september 2000, og han håber, at det kan være til nytte og inspiration i det daglige lovgivningsarbejde.

Og på en af de allerførste sider i dette vældig gode materiale står der, at det helt centrale ved ethvert lovforslag er, at formen er enkel, kort og

præcis, og at sætningerne er korte og klare. Det synes jeg er godt og rigtigt, og derfor læste jeg med stor interesse dette første lovforslag, som jeg skulle være ordfører på.

Og jeg starter så med § 1, de allerførste sætninger, ihukommende, at sætningerne skal være korte og klare, og jeg læser op:

»Såfremt det sandsynliggøres, at nogen som led i erhvervsvirksomhed eller i øvrigt i ikke ubetydeligt omfang har krænkert en immaterialret eller begået en overtrædelse nævnt i stk. 2, kan fogedretten efter anmodning fra rettighedshaveren eller en anden, der er beføjet til at påtale krænkelsen eller overtrædelsen (rekvirenten), træffe bestemmelse om, at der hos den pågældende (rekvisitus) skal foretages en undersøgelse med henblik på at sikre bevis for krænkelsen eller overtrædelsen og dennes omfang.«

73 ord. Hvis det er det, der hedder en kort, klar og enkel sætning, så ... ! Jeg vil foreslå justitsministeren, at man begynder at holde det, man selv har skrevet under.

Nå, så til lovforslaget:

Vi synes, at formålet og hovedideen er rigtig, og det kan vi tilslutte os. Jeg har bemærket, at i et af høringssvarene siger en af Danmarks største virksomheder, nemlig LEGO, meget klart, hvad det i virkeligheden er for problemer, man prøver at løse, og jeg citerer:

»Gennem årene har LEGO-Gruppens produkter været genstand for omfattende plagiering, produktetfterligning og produktforfalskning. Omfanget heraf er ikke blevet mindre, siden produkterne har fået en mere højteknologisk karakter, f.eks. ved ulovlig kopiering af mediaprodukter.«

Og så fortsætter man med, at derfor støtter man varmt lovforslaget.

Jeg vil også godt fastslå, at der ikke er nogen konflikt med grundloven. Lovforslaget er fuldt og helt i overensstemmelse med grundloven, og det fastslås jo også i høringssvaret fra præsidenten for Østre Landsret.

Men lad mig så i fortsættelse af det, fru Birthe Rønn Hornbech har gjort opmærksom på heroppefra, nævne, at i lovforslaget er der indbygget den klassiske konflikt mellem hensynet til den part eller det menneske, som får tyvstjålet sine rettigheder eller sine produkter, og retssikkerhedsgarantierne til den, der måtte mistænkes for at have begået tyveriet. Det er helt klart, at justitsministeren og ministeriet har arbejdet på at finde den helt rigtige balance, men jeg tror, det måske kan gøres endnu bedre, og det

vil vi godt grave i under udvalgsbehandlingen. Lad mig nævne, at i en af nøgleparagrafferne, nemlig § 1, stk. 4, står der, at fogedretten helt eller delvis kan afslå en anmodning om undersøgelse, såfremt det må antages, at undersøgelsen vil påføre skade eller ulempe, som står i misforhold til rettighedshaverens interesse i undersøgelsens gennemførelse. Man kan altså afslå, men jeg synes helt klart, der burde stå »skal« – altså at fogedretten skal afslå, hvis dette er tilfældet. Det var den ene ting.

Den anden og sidste ting, jeg vil gøre opmærksom på, er: Kunne man ikke tænke sig, at det forhold, at disse sager skal behandles ved fogedretterne over hele landet, medfører, at de mange gange vil blive behandlet af en ung, uerfaren dommerfuldmægtig, som aldrig nogen sinde før og måske heller ikke senere er stødt på eller vil støde på den slags ret specielle sager? Det giver en usikkerhed og dermed måske en lidt mindre god retsgaranti, så jeg synes, man skulle overveje, om man ikke kunne henlægge disse sager til én eller måske to fogedretter, der har den særlige ekspertise og sagkyndighed, så der hver gang træffes den helt rigtige afgørelse, som tilgodeser både den, der eventuelt har fået stjålet noget, og den, der beskyldes eller mistænkes for at have gjort dette. Jeg synes, det er noget, vi skal dyrke under udvalgsbehandlingen.

Men ideen bag og hovedsigtet med lovforslaget kan vi tilslutte os.

Anne Bastrup (SF):

SF kan i og for sig også tilslutte sig hovedsigtet med lovforslaget. Det er jo vigtigt, at vi konstant har blikket rettet mod at udvikle vores lovgivning, så den kan leve op til den teknologiske udvikling.

Vi har imidlertid en lang række spørgsmål, som vi ønsker at få behandlet under udvalgsarbejdet. Vi er ligesom de foregående ordførere usikre på, om det er det rigtige snit, man retssikkerhedsmæssigt har lagt mellem rettighedshaveren og den, der formodes at krænke en rettighed. Vi er usikre på, om man har valgt det rigtige, nemlig at samle reglerne om bevissikring med forskellige immaterialrettigheder i én lov, eller om man måske burde gøre som i Sverige.

Jeg synes, det er en lang række immaterialrettigheder – det begreb skal man nok anvende her – der er samlet i lige præcis dette lovforslag. Det drejer sig om mærker – bl.a. LEGO går jeg ud

fra – og det drejer sig om ophavsretslovgivning, radio- og fjernsynsvirksomhed, navne, patenter, brugsmodeller osv. Kan man samle alle disse meget forskellige typer af rettigheder i lige præcis denne lovgivning, og har man fundet den rette afvejning?

Vi har tænkt os at bruge udvalgsarbejdet til at gennemgå lovforslaget nøje og få det sammenlignet med, hvad der egentlig er af rettigheder på de forskellige områder i den gældende lovgivning, for at se, hvordan man egentlig har valgt at løse lige præcis det konkrete problem, når det drejer sig om eksempelvis softwareprogram, eller hvad ved jeg. Og for at vi så, når vi har fået afdækket det, kan komme et skridt videre, tror jeg også, det er nødvendigt, at vi får en høring. Vi har en god tradition i Retsudvalget for at få kloge folk til at komme og fortælle os, hvad der kan tale for, og hvad der kan tale imod en given løsning, og så tror jeg, vi i fællesskab kan komme frem til at få løst det ganske fundamentale problem, nemlig at det er en type kriminalitet, der i høj grad er omsiggribende.

Vi skal finde det rigtige snit, fordi det er en ganske central lovgivning, vi her arbejder med, og derfor skal vi omgærde den med en høj grad af ydmyghed. Det er ikke en lovgivning, som vi skal regne med, at vi kommer til at rette ret meget i de næste mange år.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Med justitsministerens tilladelse fortsætter jeg debatten for at få afklaret en enkelt ting på baggrund af det, fru Anne Bastrup var inde på.

Fru Anne Bastrup nævnte, at der er mange rettigheder samlet i ét lovforslag, og det er jo rigtigt. Men er problemet ikke – det er et spørgsmål til fru Anne Bastrup og justitsministeren – at her kommer man igen med et processuelt lovforslag, der handler om bevissikring? Vi har jo i menneskealdre bygget på en retsplejelov, som ustandselig ændres efter nøje drøftelser her i Folketinget, men som netop skal fastlægge de helt grundlæggende principper i dansk ret.

Er fru Anne Bastrup ikke enig med Venstre i, at det er en glidebane, at vi nu efter de forhåndenværende søms princip finder nogle rettigheder, der ikke er beskyttede? Og er vi ikke enige om, at når problemet er så stort, laver man en særlig retsplejelov? Det er jo det, man gør for dette område. Men i morgen kommer der nogle andre rettigheder, og så fastholder vi ikke det,

der er de grundlæggende principper om »fair trial« i dansk retspleje. Er det ikke et problem, og vil fru Anne Baastrup være med til også at se på den side af sagen?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er jo netop et af de problemer, som Advokatrådet rejser: Er det den rigtige løsning? Justitsministeriet har i bemærkningerne argumenteret for, hvorfor de mener, det er den rigtige løsning, men jeg er selv meget i tvivl, og fru Birthe Rønn Hornbech har da ret i, at den opstilling, der er i § 1, stk. 2, kan muligvis om nogle år blive tre gange så lang. Spørgsmålet er altså, om det er det rigtige snit, der ligger her: Er det den rigtige beslutning at lave en egentlig lovgivning for dette område, eller skal vi revidere retsplejeloven?

Birthe Skaarup (DF):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede i dag, skal jeg fremføre følgende:

Jeg vil slå fast med det samme, at Dansk Folkeparti bestemt ikke kan acceptere, at rettigheder, ophavsrettigheder, varemærker eller patenter krænkes. Det er heller ikke rimeligt, at når man har brugt store kræfter på at fremstille og patentere kunstværker eller produkter, kan andre risikofrit og uden blusel kopiere de pågældende produkter.

Men om nærværende forslag er den rigtige måde at gribe ind på over for krænkelser af disse rettigheder, stiller Dansk Folkeparti sig ret så tvivlende overfor. Man skal jo huske, at eksempelvis ophavsretsloven i forvejen trænger til en alvorlig revision. Tænk bare på chefredaktør Tøger Seidenfaden, som i 1995 lige pludselig risikerede 1 års fængsel, fordi han offentliggjorde den dagbog, som Ritt Bjerregaard selv havde forsynet den samlede presse med. Skulle der på det tidspunkt have været tale om bevissikring, skulle myndighederne faktisk være brudt ind i Politikens Hus via fogedretten og have sikret sig ethvert til rådighed stående bevis. Spørgsmålet er derfor, om der ikke også – samtidig med at man ser på, hvilke muligheder der er for at bevissikre i forbindelse med krænkelser af disse rettigheder – skal ses på en nedtrapning af de meget strikse regler på området, når det eksempelvis gælder ophavsret.

Vi opfatter forslaget som et markant indgreb over for boligens ukrænkelighed. Det er et nyt våben mod eksempelvis piratkopiering, men

det kan også ske uden en domstolsafgørelse, og derfor mener vi i Dansk Folkeparti, at forslaget skal laves om på flere punkter. Det er en stor ændring af det, der hidtil har været danske principper for ransagning, når fogden bliver inddraget og derudover faktisk kan udpege en uvildig sagkyndig til det.

Dansk Folkeparti vil i udvalgsarbejdet stå bag en nærmere undersøgelse af lovforslagets konsekvenser, og vi ønsker, at denne undersøgelse afsluttes, før vi endelig kan tage stilling til, om det bliver et ja eller et nej til forslaget ved tredjebehandlingen i Folketinget.

Som sagt er der tale om en for markant ændring af eksisterende praksis på området. Såfremt ejeren ikke er til stede på virksomheden, kan andre faktisk træde til, og det er vi ret betænkelige ved. Men som sagt: Lad os få et ordentligt udvalgsarbejde med forslaget, så vi kan få en mere tilbunds gående drøftelse af dets hele indhold.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Der var en enkelt ting i det, fru Birthe Skaarup sagde, som overraskede mig.

Det kan være, det var mig, der misforstod det; men sådan som jeg hørte det, sagde fru Birthe Skaarup, at der er tale om en overtrædelse af bestemmelsen om boligens ukrænkelighed, fordi det ikke er en domstol, der bestemmer, om der kan gives tilladelse.

Grundlovens § 72 ønsker jeg og alle i Folketinget selvfølgelig at overholde. Det er den paragraf, der siger, at boligen er ukrænkelig, og at husundersøgelse og beslaglæggelse osv. ikke kan ske, medmindre det sker efter en retskendelse. Men det er jo også det, der står i lovforslaget. Det er fogedretten, altså en domstol, der skal afsige kendelsen om, at man må gøre det, og det er jo netop i fuldstændig overensstemmelse med § 72 i grundloven.

Hvis jeg hørte rigtigt, mener jeg derfor, at der er misforstået et eller andet. Der skal afsiges en dommerkendelse; og det er kun, hvis dommeren i fogedretten siger ja, man kan gøre det, ellers kan man ikke. Så jeg mener ikke, der er nogen tvivl. Det er krystalklart i overensstemmelse med grundloven.

Sonja Albrink (CD):

Der er jo desværre ingen tvivl om, at piratkopiering og andre krænkelser af ophavsrettigheder foregår i stor stil, og at problemet absolut ikke

bliver mindre. Derfor har vi også i CD stor sympati for tanken bag dette lovforslag, nemlig at give rettighedshavere en hjælpende hånd til at forfølge krænkere af ophavsret og derved sikres deres egne rettigheder. Men man skal altså lige huske på, at den hjælpende hånd her er et tvangsindgreb, og derfor bør man naturligvis foretage en række afvejninger.

For vedtagelse af dette lovforslag taler efter CD's opfattelse, at der er tale om et lovforslag, som langt hen ad vejen bygger på en vel gennemarbejdet betænkning, som er lavet af et udvalg, hvor repræsentanter for forskellige interesser har haft plads. Det fremgår af såvel betænkningen som lovforslaget, at de retssikkerhedsmæssige aspekter er vægtet særdeles højt. Derfor er bevissikringsmidlerne undergivet fuld domstolskontrol, og der er foretaget en nøje afgrænsning af, hvilke krænkelse reglerne kan finde anvendelse over for, og hvilke lokaler og ting, som kan blive gjort til genstand for undersøgelse. Der er ligeledes taget højde for, at undersøgelsen hurtigt skal følges op af en retssag, og at ubegrundede beskyldninger skal udløse erstatning og godtgørelse.

Men der er også nogle ting, som efter vores opfattelse taler for en vis besindighed. For det første må man jo gøre sig klart, at den af fagedretten foranstaltede ransagning kan afsløre forhold af en sådan karakter, at der kan blive tale om, at en efterfølgende sag bliver en offentlig straffesag, og er de retssikkerhedselementer, som er indbygget i lovforslaget, så tilstrækkelige? Man bør også være opmærksom på, at det vel reelt er en nyskabelse inden for den civile retspleje, at der ydes offentlig bistand ved fremskaffelse af bevismateriale – endda en bistand, som kun vil kunne bruges i disse særlige sager, og som sagsøgere i andre typer civile sager ikke kan have glæde af.

I CD er vi af den opfattelse, at også lovregler er nødt til at blive tilpasset den virkelighed, vi nu engang lever i, og for disse ophavsretskrænkelser, som der er tale om i dette lovforslag, gælder det altså, at det er utrolig vanskeligt for den krænkede at dokumentere, hvor stort et tab den pågældende har lidt som følge af piratkopiering og lign. Derfor er der behov for et særligt retsmiddel.

Vi er altså positivt indstillet over for lovforslaget, men vi mener, at de retssikkerhedsmæssige indsigelser, som bl.a. Advokatrådet er fremkommet med, bør undersøges og afklares under udvalgsbehandlingen.

Søren Søndergaard (EL):

Enhedslisten følger med stor interesse, formentlig som alle andre, konsekvenserne og følgerne af den eksplosive teknologiske udvikling inden for hele IT-området.

Vi er også opmærksomme på, at ikke mindst de mennesker, som kan påberåbe sig en ophavsret eller en immaterialret, er under pres.

Derfor kunne vi egentlig også godt tænke os, at regeringen var lidt mere konsekvent på det område, for i Kulturministeriet barsler man nu med et lovforslag, som nærmest giver op over for den ulovlige piratkopiering og underminering af rettighedshaveres interesser. Og her behandler vi så et lovforslag, som skal gøre det lettere for myndighederne at løfte beviset for krænkelse af immaterialretten.

Vi har lidt svært ved at se den logiske sammenhæng mellem de to lovforslag, men måske kan justitsministeren prøve at give en mere overordnet beskrivelse af regeringens linje på det her spørgsmål.

Enhedslisten er enig i, at de nye teknologiske muligheder gør det nemmere at bryde og kommercielt udnytte rettighedshavernes produkter. Vi mener imidlertid, det er vigtigt at sætte ind over en bred kam, f.eks. også i form af kompensation til rettighedshavere finansieret af afgifter på det udstyr, der anvendes: brændere, tomme cd-disketter osv.

Men vi er også enig i, at der skal ske sanktioner, og at personer, der bryder loven, skal straffes, selv om vi finder det vigtigt, at der er proportion i de våben, vi giver myndighederne i hænde, f.eks. i form af ransagninger og beslaglæggelser.

Jeg skal ikke gentage, hvad andre har sagt, men det er klart, at f.eks. det høringssvar, som ligger fra Det Danske Center for Menneskerettigheder, er noget, som vi må kigge dybere på under det kommende udvalgsarbejde, før vi endeligt kan give tilsagn om at støtte denne lov.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jamen blot for at give hr. Søren Søndergaard et bud på logikken. Hvis man nu forestiller sig, at man lemper over for kopiering til privatbrug, så gør det da i mit hoved det netop væsentligt, at vi beskytter dér, hvor der er kommerciel kopiering. Det kunne da være et bud på en logisk sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Problemet er naturligvis, når produktionsmidlet er en simpel computer, som man kan have stående derhjemme, at så er det svært at lave den præcise afgrænsning mellem, hvad der er privat, og hvad der er kommercielt.

Tom Behnke (FRI):

Spørgsmålet om beskyttelse af immaterielle rettigheder trænger sig jo mere og mere på, og der er ingen tvivl om, at med den udvikling, der er inden for IT og for så vidt også inden for musikbranchen, og den måde, man lancerer sine produkter på, er det ret væsentligt, at der bliver taget fat i det her.

Det er ganske vigtigt, at der er en mulighed for at opklare sager om krænkelse af rettigheder og krænkelse af rettighedshaver, og det er ikke mindst vigtigt, at man netop på det her område har en mulighed for meget, meget hurtigt at sikre de beviser, der skal kunne lægges til grund for en efterfølgende retssag, netop fordi beviserne er meget nemme at skaffe af vejen. De kan skaffes af vejen bare ved et enkelt tast på en computer; så kan de være væk igen. Derfor er det vigtigt, at der bliver lavet nogle regler, som tager højde for de her ting. Derfor er justitsministerens forslag meget velkomment og et ganske godt udgangspunkt for at tage en diskussion om: Hvordan gør man det så?

Men når det så er sagt, så synes jeg også, der er en række spørgsmål, som trænger sig på i forhold til forslaget her og den fremgangsmåde, som justitsministeren har valgt for at opnå de her mål. For spørgsmålet er jo: Hvorfor ikke bruge den eksisterende lovgivning? Og der kan være et meget hurtigt og nemt svar på det, nemlig at der er strafammen simpelt hen ikke stor nok til, at man kan foretage de her rettergangsskridt.

Men så kommer det næste spørgsmål lige i rækkefølge herefter: Hvorfor så ikke bare tilrette de nuværende retningslinjer, så det kan lade sig gøre? Det har vi gjort på en række andre punkter, hvor det har vist sig, at politiet ikke har tilstrækkelige efterforskningsmuligheder, fordi strafammen ikke er stor nok. Så er man simpelt hen gået ind og har sagt, at lige præcis på de her specifikke punkter ser vi bort fra dét krav, men alle de andre krav, der er i retsplejeloven, skal i øvrigt følges. Så det kunne man måske have gjort.

Spørgsmålet er også, hvorfor man ikke ønsker at fastholde de nuværende retsgarantier, som retsplejeloven jo lægger op til. Man ændrer på nogle af retsgarantierne. Jeg siger ikke, at der ikke er retsgarantier i det forslag, ministeren lægger frem, men der er sandelig en række af de retsgarantier, vi ellers har i retsplejeloven, som ikke er med i det forslag, som ministeren lægger frem, og det kunne jo også være rart at høre, hvorfor de er fjernet.

Spørgsmålet er egentlig også: Hvorfor skal den, som er blevet krænkede, altså den forurettede, have lov til at være til stede under selve ransagningen? Vi kender jo ikke fra nogen som helst andre sager, at den, der ønsker at føre sagen, kan få lov til at stå på skuldrene af eksperterne, af fogedretten, måske assisteret af politiet, og blande sig i, hvordan myndighederne sikrer beviserne. Det kender vi jo ikke fra anden lovgivning, og det synes jeg også vi savner et klart og tydeligt svar på: Hvorfor skal den mulighed være til stede i det her lovforslag?

Spørgsmålet er også: Hvorfor ønsker man nu at ændre det her fra, at det er de almindelige domstole, der skal træffe afgørelser om ransagninger, til, at det er fogedretten, der skal træffe afgørelsen? Der har været nogle få forsøg på at svare på spørgsmålet, men jeg synes ikke, det er blevet besvaret tilfredsstillende endnu, så det er noget af det, vi vil forsøge at forfølge under udvalgsbehandlingen.

Jeg kunne også tænke mig at spørge, hvorfor det kun skal være rent erhvervsmæssigt. Vi hørte Socialdemokratiets ordfører, fru Sandy Brinck, sige, at vi ved, at i de private hjem er det, så vidt jeg husker, cirka halvdelen af de private pc'er, der ligger piratkopier i. Hvorfor skal man ikke gøre noget ved det? Hvorfor er det kun erhvervsmæssigt, man skal gøre noget ved det?

Jeg synes også, at nogle af formuleringerne i paragrafferne efterlader store spørgsmål som: Hvordan skal myndighederne, hvordan skal fogedretten egentlig håndtere denne her lov? Det vil jeg gerne vende tilbage til.

Jeg synes også generelt, at det er problematisk, at der er tale om en særskilt lov. Altså når man som forretningsdrivende føler, at man er blevet krænkede, at ens rettigheder er blevet krænkede, så er det første, man tænker, vel: Der er nogen, der har stjålet mine programmer. Det må være straffeloven. Det må være noget med tyveri.

Men uanset hvor længe man blader i straffeloven, så finder man altså ikke nogen muligheder for at forfølge det her. Man skal simpelt hen ud at finde en helt anden lov. Og hvor finder man den henne? Ja, man henviser forretningsdrivende til, at så kan de tage Karnov fra side 1 og til side 8134 og læse hver eneste side for at finde ud af: Hvad er det egentlig for en lov, man skal henholde sig til, hvis man ønsker, at myndighederne skal gøre noget ved de her ting?

Men på trods af de her spørgsmål og på trods af den skepsis, som jeg har givet udtryk for, ser vi dog frem til at få svar på de spørgsmål, der er stillet, og skal også understrege, at der er en række positive ting i forslaget her. Bl.a. mener vi, det er positivt, at man har ret til at have en advokat til stede under ransagningen, man har ret til at få erstatning, hvis ransagningen viser sig at være uberettiget, både for tab, men også for tort. Og præcis ordet tort synes jeg, at man skulle bruge i en lang række andre sager. Så det er meget, meget positivt, at ministeren har taget det med. Spørgsmålet er så: Hvem er det egentlig, der skal betale i den sidste ende?

Så er der proportionalitetshensynet, som der også bliver lagt megen vægt på, og jeg synes også, det er vigtigt, at det trods alt er en domstol, som bliver sat til at træffe afgørelsen her, og ikke, som vi kender det på f.eks. miljøområdet, hvor myndighederne efter forgodtbefindende kan ransage, som det passer dem, men at der trods alt er en domstolsmyndighed inde i billedet her.

Og så er der rødt lys – jeg havde mere at sige, men det må vi tage under udvalgsbehandlingen.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Alle ordførere har jo erklæret sig fuldstændig enige i målet, sigtet med lovforslaget her. Og det er jo også ganske naturligt. Alle partier lever i den virkelighed, vi lever i, hvor Danmark er blevet et informationsamfund, et IT-samfund, hvor vi i stigende omfang bruger informationsteknologien både på vores arbejdspladser og i vores private hjem. Dermed er der også flere og flere producenter, heldigvis også her i landet, der producerer immaterielle produkter, som giver anledning til, at der også kan ske krænkelse, kriminalitet i forbindelse med de produkter, som her bliver produceret.

Da vi må konstatere, at det med at piratkopiere til kommerciel udbredelse stiger i omfang,

er det nødvendigt for os som lovgivere at sikre, at vi giver de maksimale rammer til inden for de naturlige retssikkerhedsgarantier at udstyre myndighederne til at kunne bidrage til opklaringen af disse krænkelse.

Det er jo det, der er formålet her, netop for at sikre kvaliteten i lovtilblivelsen. Som hr. Helge Adam Møller var inde på – jeg er glad for, at hr. Helge Adam Møller gav mig lejlighed til at trække den udmærkede vejledning, vi har lavet, frem – er det allervæsentligste, at en lov er godt forberedt. Det må man sige at det her lovforslag er, selv om fru Birthe Rønn Hornbechs tale her ikke bar præg af det. Det er forberedt af et udvalg under Kulturministeriet med en højesteretsdommer som formand, nemlig Peter Blok, med repræsentation af Dommerforeningen, med repræsentation af Advokatrådet, med repræsentation af Dommerfuldmægtigforeningen og en lang række andre interessenter i den her sag. Så man må sige, at de retssikkerhedsmæssige garantier, der skal med i en lovgivning, har været rigt repræsenteret og endda med et formandskab, der har været bestykket med en højesteretsdommer.

Nu til nogle af de debatter, der er indgået både under behandlingen her i dag og også i pressen forud for behandlingen i dag. Det har været fremme: Hvad er det, de her bevissikringsundersøgelser skal bruges til? Ja, de skal altså først og fremmest tjene det formål, at der kan ske en efterfølgende førelse af en erstatningssag, og som det har været fremme, skal den anlægges inden for 4 uger. Da krænkelsen af ophavsrettigheder m.v. er belagt med strafansvar, vil der i sagens natur kunne fremkomme situationer, hvor beviserne også anvendes i den forbindelse, altså i en straffesag.

Og det er jo det, som har optaget fru Birthe Rønn Hornbech meget – og jeg ved ikke, om fru Birthe Rønn Hornbech har tid til at lytte – men i hvert fald er det, der har optaget fru Birthe Rønn Hornbech forud for forhandlingerne her: Hvad nu, hvis den her civile sag fører til, at krænkelsen er så alvorlig, at vi bevæger os over i strafferetten?

Ja, så er det jo netop, at en række retssikkerhedsgarantierne er formuleret i lovforslaget, og, som jeg også udtrykte tidligere, det gælder bl.a. retten til ikke at udtale sig. Fogedretten kan altså ikke pålægge, at den, man kommer ud og vil lave den her bevissikringsundersøgelse hos, skal udtale sig, ej heller at de skal medvirke. Hvis de ikke vil give adgang til, at fogedretten

kan komme ind og lave den bevissikring, ja, så skal man tilkalde politiet, og det er det, som jeg forstår at fru Birthe Rønn Hornbech har været så optaget af, nemlig at bevissikringer skal foretages af politiet. Det vil de også skulle her, hvis den påståede krænker ikke selv vil medvirke.

Og så kan jeg godt undre mig, når nogle siger, at det er mere retssikkerhedsrigtigt, at det er politiet, der tager ud og foretager ransagninger, end at det er en domstol, altså fogedretten, som jo er en domstol, der foretager det.

Det har været fremført – jeg tror, det var fru Birthe Skaarup, der var inde på det: Jamen det er jo ikke nødvendigvis fogden, der er ude og foretage bevissikringen. Fogden kan jo her bede en ekspert om at tage ud at foretage den. Den ekspert skulle i givet fald være en, der bistår fogedretten. Fogden vil være til stede, fogden er ude og er den, der forretter bevisundersøgelsen. Så kan fogden medbringe en ekspert. Netop hvis man skal ind og have adgang til en hard-disk, hvori beviset måtte skjules eller være, ja så kan en sådan edb-ekspert bistå fogedretten. Men fogedretten er den, der forretter den bevisikkerhedsmæssige undersøgelse.

Derfor vil jeg også godt netop sige til SF's ordfører og til Enhedslistens ordfører, at her er det altså retten – det fremgår af lovforslagets alderførste paragraf – at det skal altså over for retten sandsynliggøres, at der her har fundet en krænkelse sted, før der overhovedet kan blive tale om, at der skal laves en bevisundersøgelse.

Hvor adskiller det sig fra, når politiet rykker ud, vil jeg spørge fru Birthe Rønn Hornbech. Skal man her over for politiet gennemføre den samme prøvelse med hensyn til, om der er sket en krænkelse, inden politiet kan tage ud og lave ransagning? Jeg mener altså, man her skal passe på, at man ikke forvirrer sig, som jeg synes der har været tale om, og får skabt et modsætningsforhold på et område, hvor jeg er sikker på, at der i Venstres folketingsgruppe må være medlemmer, der er stærkt optaget af, at der ikke begås den her type af lovovertrædelser, krænkelser og kriminalitet. Der må da være nogen i Venstres gruppe, der lytter lidt til den IT-industri og de rettighedsindehavere, vi har i hele industrien, der i dag kan se deres rettigheder krænkedé. Der må da være nogle i Venstre, der er lidt optaget af, at erhvervslivet ikke bliver udsat for de her alvorlige angreb på deres rettigheder.

Det har også været fremme, at den her bevisundersøgelse skal kunne finde sted i private

hjem. Jeg vil sige, at udgangspunktet er jo, at der er tale om kommerciel udnyttelse, og at det er i erhvervsmæssige lokaler. Men hr. Søren Søndergaard har jo ret i, at hvis det er sådan, at det finder sted i det private hjem, hvis der er tale om en blanding af erhvervsmæssig og kommerciel brug af ens private hjem, ja, så kan bevisundersøgelse også finde sted i et privat hjem, men her skal det altså sandsynliggøres, at der er tale om en meget omfattende krænkelse.

Der er altså indbygget det, som er et grundlæggende princip i dansk ret, nemlig proportionalitet. Det var jo også det, fru Sandy Brinck var inde på. Er der tale om en skoleelev, der sidder og kopierer til eget brug, jamen så er det jo ikke det, som lovforslaget sigter på.

Det er dér, hvor der er tale om en erhvervsmæssig, kommerciel udbredelse, og finder den sted i et privat hjem med netparties, hvor man i meget stort omfang piratkopierer via Internettet eller andet telenetværk, så kan der være tale om, at man kan påberåbe sig, at der finder en meget omfattende krænkelse sted, og så kan fogedretten gennemføre en bevisundersøgelse.

Jeg har fremført, at det altså er fogedretten, der forestår opgaven, og det kun er en sagkyndig, der kan bistå fogedretten.

Jeg tror, at jeg med de her ord har bidraget til at kaste lidt lys over indholdet i lovforslaget og også fået rettet nogle af de misforståelser, som desværre har forplantet sig til dele af pressen inden førstebehandlingen her i dag, det skal jeg beklage.

Men jeg håber, at vi i den videre proces i Retsudvalget kan få kastet fuldt lys over de udeståender, som ordførerne måtte have, inden det her lovforslag forhåbentlig kan blive vedtaget i denne samling. Det mener jeg i øvrigt er vores pligt i et samfund, hvor krænkelser af de her rettighedshaveres legitime rettigheder finder sted i stigende omfang.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Som repræsentant for Venstre skal jeg da være den første til at glæde mig over, at justitsministeren nu slår sig så ensidigt op som den store beskytter af dansk erhvervsliv. Det er vi meget tilfredse med at høre.

Men det er altså sådan, at i alle sager, hvor der er flere parter, må man altså foretage en afbalancering af rettighederne, og det, vi gerne vil have lov at diskutere i Retsudvalget, er, hvordan denne afbalancering skal være, og det nyt-

ter altså ikke noget, at justitsministeren kommer løbende med alle sine eksperter og så mener, at Folketinget skal kommanderes til ikke at måtte lytte til andre.

Det er mit princip, at vi skal have en kontraktisk proces også her i Folketinget, og det får vi i Retsudvalget ved at indkalde nogle, som vi ved er uenige med justitsministeren, så vi kan høre alle synspunkter.

Så vil jeg sige, at når justitsministeren bliver ved med at vende op og ned på tingene og ikke forstår, hvad der er blevet sagt om retsgarantier, så mindes man jo de rygter, man af og til hører rundtomkring, at der er sådan et socialdemokratisk gen om, at når en minister fra Socialdemokratiet har fremsat et forslag, så er det ikke så behageligt, hvis Folketinget har spørgsmål. Men det er bare noget, jeg har hørt, det er ikke noget, der gælder justitsministeren.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Det må så stå hen i det uvisse. Justitsministeren.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg tror, fru Birthe Rønn Hornbech og jeg deler den opfattelse, at vi skal bidrage til at opklare krænkelser, brud på folks rettigheder, rettigheder inden for erhvervslivet, der har brugt mange, mange millioner på udvikling af et nyt produkt, f.eks. et nyt edb-program, som de har beskyttet.

Jeg forsøger overhovedet ikke at polemisere denne sag. Jeg forsøger at kaste lys over noget, hvor nogle vil bidrage til at forvirre billedet inden førstebehandlingen, herunder fru Birthe Rønn Hornbech. Det vil jeg godt sige meget klart og tydeligt.

De udtalelser, fru Birthe Rønn Hornbech kom med i Radioavisen i morges, og de, der ellers er citeret på Ritzau her i løbet af formiddagen, har bidraget til at skabe et mudret billede af et i øvrigt meget velforberedt lovforslag, hvor der har siddet en højesteretsdommer, Peter Blok, og andre, som virkelig har anstrengt sig. Så har, og det medgiver jeg, Advokatrådet en anden tilgang til det. Jeg skal ikke nærmere analysere Advokatrådets baggrund for at have det.

Men jeg kan sige med hensyn til lovforslagets retssikkerhedsgarantier, at jeg tvivler på, at man kunne få en højesteretsdommer til at sidde som formand for et lovforberedende udvalg og anbefale det, hvis grundlæggende retssikkerhedsgarantier ikke var opfyldt, og at dommerfor-

eningen, Den Danske Dommerforening, ville sidde i et udvalgsarbejde og have anbefalet lovforslaget, hvis ikke grundlæggende retssikkerhedsgarantier var opfyldt.

Til fru Birthe Rønn Hornbech: Kunne vi ikke love hinanden, at vi i den videre proces fortæller, hvad der står i lovforslaget, og ikke kommer med en masse udsagn om noget, der slet ikke står i lovforslaget? Så kunne vi i hvert fald bidrage til det, som jeg altid har troet og også fortsat vil fastholde min tro på, optager fru Birthe Rønn Hornbech, nemlig oplysning af folket, og at folket skal oplyses om det, der fremgår af det, der forelægges dette Ting.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det, vi kan love, er, at vi vil af al magt gøre alt, hvad vi kan for, at alle synspunkter, der vedrører denne sag, kommer frem. Og en regering må altså finde sig i, at Folketinget er den afgørende del af den lovgivende magt, når der skal stemmes her i Folketinget.

Jeg beklager, men hvis ikke vi bliver overbevist, så kan vi altså ikke stemme for lovforslaget. Jeg synes, justitsministeren i dag misforstår lidt sin rolle og kommer løbende med højesteretsdommere, der har arbejdet grundigt. Det er der jo ingen, der bestrider. Vi vil bare gerne have alle synspunkter lagt frem.

Tænk, hvis justitsministeren en gang imellem kom her i Folketingssalen og sagde: Det er da dejligt, at oppositionen er så optaget af mine lovforslag og vil have en saglig diskussion, frem for hele tiden at forsøge at afvise, at der kunne være andre synspunkter. Det er et folkestyre, vi lever i.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg står her med høringssvar fra, ja, stort set alle interesseorganisationer, virksomheder, domstole med alt, hvad der overhovedet kunne siges at have interesse i dette her lovforslag. Og det er sendt til Folketinget forud for behandlingen.

Jeg ønsker ikke, at nogen ikke skal høres, jeg ønsker ikke, at nogens synspunkt skal være skjult. Tværtimod har jeg sendt det til Folketinget forud for behandlingen her i dag, ikke bare en oversigt, men alt det, som er skrevet i den her sag af alle interessenter.

Og så skal man ikke bruge, synes jeg, tiden til at skabe usikkerhed og nervøsitet på et falsk grundlag om, at landets justitsminister, landets

regering ikke er optaget af grundlæggende retsikkerhedsgarantier. Dem deler vi naturligvis, både proportionalitetshensyn, og at man ikke må inkriminere sig selv. Alt det fremgår jo af lovforslaget.

Jeg synes også, at når fru Birthe Rønn Hornbech, og det er jeg jo glad for, stiller store forventninger og krav til justitsministeren, at det så også kan rette sig den modsatte vej: at justitsministeren kan forvente, at ordførerne fortæller om, hvad der står i lovforslaget, og ikke alt andet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg tror ikke, vi bliver enige om, hvordan forholdene mellem regering og Folketing er efter den danske forfatning.

Men vi har altså den opfattelse, at dette lovforslag er et af de eksempler, hvor Folketinget foretager en selvstændig prøvelse af lovforslaget. Det er såmænd det, der er tale om.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 18: Forslag til lov om ændring af produktansvarsloven. (Ophævelse af undtagelsen for uforarbejdede produkter hidrørende fra jordbrug, husdyrbrug, fiskeri og jagt).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 4/10 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lotte Bundsgaard (S):

I Socialdemokratiet mener vi, det er afgørende, at man som forbruger har en række grundlæggende rettigheder. Man skal som forbruger kunne gennemskue, hvilket produkt man køber. Man skal som forbruger sikres imod vildledning. Man skal som forbruger kunne klage og få medhold, hvis den vare, man køber, ikke er i orden, og man skal som forbruger kunne få erstatning, hvis den vare, man køber, er defekt og derfor forvolder skade.

Produktansvarsloven, som vi behandler i dag, indeholder bl.a. regler om, at man som forbruger skal kunne få erstatning, hvis den vare, man køber, er defekt og derfor har medført en skade.

Indtil nu har uforarbejdede produkter fra landbrug, fiskeri og jagt været undtaget i denne lovgivning. Hvis vi vedtager ændringen af loven, medfører det, at disse områder også bliver omfattet af loven. Det sidste års fødevarskandalen med kogalskab og salmonella kalder på, at vi strammer op på det her område.

I Socialdemokratiet støtter vi derfor op om den her lovændring, en ændring, der vil give forbrugeren bedre vilkår efter en skade, men også en ændring, der højst sandsynligt vil virke præventivt på producenterne.

I høringssvarene ses det også, at der over næsten hele linjen er enighed om den her lovændring.

I disse EU-tider er det værd at være opmærksom på, hvor disse forbedringer for forbrugerne stammer fra. De stammer nemlig fra EU. Grunden til, at vi netop nu behandler ændringen af produktansvarsloven, er, at vi skal gennemføre et EF-direktiv. EU går altså foran for at forbedre forbrugernes interesser.

Hvis lovændringen ikke kom på baggrund af et EF-direktiv, ville det sikkert være langt sværere at få opbakning til at forbedre forbrugernes rettigheder. Producenterne ville sikkert sammen med de borgerlige partier tale imod lovforslaget og argumentere med, at deres konkurrenceniveau ville blive forværret i forhold til konkurrenterne i andre EU-lande.

EU er med det her direktiv med til at sikre, at forbrugernes vilkår forbedres, uden at producenternes konkurrenceevne forværres. EU er altså alt i alt med til at forbedre forbrugernes rettigheder.